

Załącznik nr 1
do Statutu Zespołu Szkół Powszechnych
im. Pierwszych Piastów
w Damasławku

Program Wychowawczy Zespołu Szkół Powszechnych im. Pierwszych Piastów w Damasławku na lata 2013-2017

„W wychowaniu chodzi właśnie o to,
ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem,
o to, ażeby bardziej był, a nie tylko miał,
aby więc poprzez wszystko, co ma, co posiada,
umiał bardziej i pełniej być człowiekiem,
to znaczy, ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugim,
ale i dla drugich”.

Jan Paweł II

Zatwierdzony Uchwałą Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół Powszechnych im. Pierwszych Piastów Damasławku z dnia 20 lutego 2013 r.

Spis treści

- I. Podstawa prawna
- II. Wstęp
- III. Cele programu
- IV. Wychowawcy
- V. Wychowankowie
- VI. Współpraca wychowawcza z rodzicami
- VII. Szkoła w środowisku lokalnym
- VIII. Zadania samorządu uczniowskiego
- IX. Plan działań wychowawczych
- X. Działania doraźne i okolicznościowe
- XI. Zwyczaje i tradycje szkolne

I. Podstawa prawna

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997 nr 78, poz. 483 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. 2004 nr 256, poz. 2572 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. 2006 nr 97, poz. 674 ze zm.);
4. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 10 grudnia 1948 r.;
5. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.;
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy Programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2009 nr 4, poz. 17);
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. 2007 nr 83, poz. 562 ze zm.);
8. Statut Szkoły;
9. Program Wychowawczy Zespołu Szkół Powszechnych w Damasławku z lat ubiegłych.

II. Wstęp

1. Każdy członek społeczności szkolnej jest człowiekiem wolnym, który świadomie wstąpił do tej wspólnoty i zdecydował się na jej współtworzenie.
2. Wychowanie stanowi integralną całość z nauczaniem i jest zasadniczym zadaniem szkoły i wszystkich jej pracowników.
3. Pierwszymi wychowawcami dzieci są rodzice. Szkoła w wychowaniu współpracuje z rodzicami.
4. Szkoła jako wspólnota trzech podmiotów: pracowników szkoły, uczniów oraz ich rodziców, zajmuje w procesie wychowania szczególne miejsce. Obowiązkiem wszystkich pracowników szkoły jest tę rolę wychowawczą podjąć i jak najlepiej wypełniać.
5. W wychowaniu szkoła za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki, respektując chrześcijański system wartości i godność osoby ludzkiej.

III. Cele programu

1. Przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie i w rodzinie.
2. Wspieranie rozwoju psychicznego uczniów i wyposażenie ich w umiejętności interpersonalne.
3. Motywowanie rodziców do współpracy ze szkołą.
4. Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami środowiskowymi.
5. Rozwój działalności sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.
6. Przeciwdziałanie patologiom społecznym i podejmowanie działań zapobiegawczych.
7. Propagowanie edukacji prozdrowotnej jako formy zapobiegania uzależnieniom i propagowania zdrowego stylu życia.
8. Kultywowanie tradycji rodzinnych, własnego kraju i regionu oraz poznawanie obyczajów innych narodów.

IV. Wychowawcy

Istotą działań wychowawczych naszej szkoły jest współdziałanie wszystkich, którzy mają kontakt z wychowankiem (dyrekcji, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych). Wychowanie obejmuje człowieka we wszystkich sferach jego osobowości. Wychowawcy powinni pamiętać, że wychowują przede wszystkim własnym przykładem, wiernością wyznaczonym normom etycznym.

Dlatego też wychowawcy:

- Szanują i uczą poszanowania godności każdego człowieka oraz szacunku do życia ludzkiego
- Kierują się we wszystkich swoich działaniach prawdą i umiłowanie prawdy przekazują wychowankom
- Uczą rozróżniania dobra i zła, umacniają w młodym człowieku dobro
- Kochają i uczą miłości do kraju ojczystego, tradycji szeroko pojętej kultury narodowej
- Wszyscy pracownicy naszej szkoły reagują na wszelkie przejawy niewłaściwego zachowania uczniów
- Wszyscy wymagają od uczniów odpowiedzialnych postaw, tworząc jednocześnie klimat rzetelnej i życzliwej pracy
- Wszyscy pracownicy szkoły troszczą się o atmosferę otwartości i życzliwości, ogarniając tym klimatem młodzież
- Wszyscy pracownicy naszej szkoły dbają, by szkoła była estetyczna i schludna
- Odpowiedzialną postawą i działaniami wspierają rozwój uczniów, ich zdolności i zainteresowania
- Udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych

Szczególną rolę w procesie wychowania odgrywa wychowawca klasowy. Dlatego:

- Diagnozuje warunki życia i nauki swoich wychowanków oraz problemy wychowawcze i podejmuje działania zmierzające do ich rozwiązania
- Utrzymuje systematyczny i częsty kontakt z innymi nauczycielami w celu koordynacji działań wychowawczych
- Współpracuje z rodzicami włączając ich do rozwiązywania problemów wychowawczych
- Dbą o właściwą atmosferę klasy, kierując się zasadą obiektywizmu
- Śledzi postępy w nauce swoich wychowanków
- Udziela porad w zakresie możliwości dalszego kształcenia i sytuacji na rynku pracy
- Prowadzi edukację uczniów i rodziców w zakresie obowiązkowych regulaminów, statutu szkoły i programu szkoły
- Własną osobowością wpływa na prawidłową ocenę postaw moralnych, kształtuje pożądane cechy charakteru
- Podejmuje działania w zakresie profilaktyki zdrowotnej, profilaktyki uzależnień, bezpieczeństwa młodzieży w szkole i poza szkołą
- Kształtuje właściwe stosunki pomiędzy uczniami, opierając się na poszanowaniu godności osoby ludzkiej
- Uczy samorządności, podejmowania decyzji i odpowiedzialności
- Pomaga uczniowi odnaleźć sens życia i wytyczać kierunki dalszego rozwoju
- Jest konsekwentny w słowach i czynach, umiejętnie stosuje nagrody i kary

V. Wychowankowie

Zespół Szkół Powszechnych w Damasławku zapewnia swym uczniom wszechstronny rozwój we wszystkich sferach ich osobowości.

Uczeń jako członek społeczności szkolnej posiada swoje prawa i obowiązki.

Uczeń ma prawo do:

- Zwracania się w każdej sprawie do wychowawcy, dyrekcji, pedagoga, nauczycieli, katechety w celu uzyskania pomocy;
- Rozwijania własnych zainteresowań i twórczości w ramach samorządu uczniowskiego, zajęć pozalekcyjnych, wycieczek i wszelkich innych form zorganizowanego życia szkolnego;
- Opieki wychowawczej i warunków pobytu w szkole zapewniających bezpieczeństwo, ochronę przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej oraz ochronę i poszanowanie jego godności;
- Korzystania z pomocy stypendialnej bądź doraźnej, zgodnie z odrębnymi przepisami;
- Swobody wyrażania myśli i przekonań, w szczególności dotyczących życia szkoły, a także światopoglądowych i religijnych, jeżeli nie narusza tym dobra innych osób;
- Sprawiedliwej, obiektywnej i jawnej oceny oraz ustalonych sposobów kontroli postępów w nauce;
- Korzystania za wiedzą i zgodą dyrekcji z pomieszczeń szkolnych, sprzętu, środków dydaktycznych, księgozbioru biblioteki podczas zajęć pozalekcyjnych;
- Wpływania na życie szkoły przez działalność samorządową oraz zrzeszanie się w organizacjach działających w szkole;
- Uzyskania rzetelnej wiedzy przygotowującej go do podjęcia pracy zawodowej lub nauki na wyższych uczelniach.

Uczeń ma obowiązek:

- Systematycznie i aktywnie uczestniczyć w zajęciach lekcyjnych i w życiu szkoły;
- Przestrzegać zasad kultury współżycia w odniesieniu do kolegów, nauczycieli i innych pracowników szkoły, w tym dbałość o kulturę słowa;
- Dbać o sprzęt szkolny oraz ład i porządek w budynku szkolnym i wokół niego;
- Przeciwwstawić się przejawom brutalności i wulgarności;
- Szanować zdrowie własne i innych (nie palenie tytoniu na terenie szkoły, nie używanie i nie rozprowadzanie narkotyków, przestrzeganie zasad trzeźwości, przeciwstawianie się przejawom patologii społecznej);
- Godnie reprezentować szkołę w miejscach publicznych.

VI. Współpraca wychowawcza z rodzicami

Rodzice są pierwszymi nauczycielami swoich dzieci, posiadają pierwotne i największe prawa do ich wychowania. Nauczyciele wspierają w procesie wychowawczym, nie ponoszą więc całkowitej odpowiedzialności za całokształt dzieła wychowania.

- Rodzice naszych uczniów uczestniczą w wychowawczych zadaniach szkoły, poznając program kształcenia, wychowania i opieki
- Rada Rodziców wybiera swoich przedstawicieli do Prezydium Rady Rodziców spośród członków klasowych Rad Rodziców. Rada występuje z opiniami i wnioskami dotyczącymi wszystkich spraw wychowawczych w szkole do rady pedagogicznej oraz dyrekcji szkoły
- Rodzice aktywnie uczestniczą w życiu szkoły, we wszystkich formach życia kulturalnego, współdecydują o imprezach klasowych, wycieczkach czy biwakach
- Rodzice wspierają środowisko nauczycielskie we wszystkich działaniach na rzecz podniesienia jakości nauczania i wychowania oraz poprawy warunków nauki uczniów i pracy nauczycieli
- Rodzice uczciwie i rzetelnie informują wychowawców o stanie zdrowia i przyczynach jego nieobecności

Szkoła informuje rodziców o postępach i osiągnięciach uczniów zgodnie z następującymi zasadami:

- W ciągu roku szkolnego odbywają się spotkania z rodzicami organizowane przez wychowawców klas ;
- Nauczyciele (wychowawcy klas) informują rodziców o przewidywanych ocenach niedostatecznych.

VII. Szkoła w środowisku lokalnym

Środowisko ma ogromny wpływ na rozwój osobowości ucznia. Może ono być pomocne w kształtowaniu odpowiednich postaw moralnych, w przygotowaniu wychowanków do dobrych wyborów życiowych.

Aby właściwie wprowadzić uczniów w role społeczne i zawodowe nasza szkoła współpracuje z następującymi instytucjami, zakładami pracy, organizacjami społecznymi działającymi na terenie miasta oraz powiatu:

- Starostwo Powiatowe w Wągrowcu
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wągrowcu
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Ośrodek Kultury w Damasławku
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Damasławku
- Komenda Powiatowa Policji w Wągrowcu
- Komisariat Policji w Damasławku
- Sąd Rejonowy w Wągrowcu
- Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu
- Szkoły z terenu miasta i powiatu

VIII. Zadania samorządu uczniowskiego

- Samorząd Uczniowski tworzą wszyscy uczniowie szkoły.
- Interesy społeczności uczniowskiej reprezentują samorządy klasowe oraz Rada Samorządu Uczniowskiego
- Samorząd może przedstawiać Radzie Rodziców, Radzie Pedagogicznej oraz Dyrektorowi szkoły wnioski i opinie we wszystkich sprawach dotyczących szkoły, w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw uczniów
- Zasady wybierania i działania samorządu uczniowskiego określa odrębny regulamin.

IX. Plan działań wychowawczych

Klasa	Cel wychowania	Kierunki działania	Efekty działań wychowawczych
I SP	<i>Dziecko znajduje swoje miejsce w grupie i działa w niej.</i>	1. <i>Poznajemy się przez zabawę.</i> 2. <i>Tworzymy grupy zadaniowe.</i> 3. <i>Prezentujemy się dla innych</i>	1. <i>Dziecko ma poczucie przynależności do klasy jako jej ważnego ogniwa.</i> 2. <i>Chce i wyraża potrzebę działania w klasie jako grupie rówieśniczej.</i> 3. <i>Współtworzy i respektuje normy grupowe.</i> 4. <i>Doświadcza współzależności i współodpowiedzialności za działanie grupy.</i>
II SP	<i>Dziecko zna normy dobrego wychowania i według nich postępuje.</i>	1. <i>Mianowanie „Mistrza kultury”. Ułożenie „kodeksu dobrego zachowania”.</i> 2. <i>Poznajemy regulaminy zachowania w instytucjach publicznych i stosujemy się do nich.</i> 3. <i>Tworzymy i uczestniczymy w kultywowaniu tradycji szkoły, środowiska, regionu i państwa.</i> 4. <i>Znamy i stosujemy formy dobrego zachowania w miejscach publicznych.</i>	1. <i>Szanuje dorosłych, młodszych i rówieśników, okazuje im to w słowach i działaniu.</i> 2. <i>Nawykowo stosuje zwroty grzecznościowe.</i> 3. <i>Zna symbole narodowe, regionalne i wie jak się wobec nich zachować.</i>

X.

III SP	<i>Dziecko umie zachować się w sytuacjach trudnych.</i>	1. Układamy naszą „Konwencję Praw Dziecka”. 2. Tworzymy „Mapę Przyjaciół Dzieci”. 3. Uczymy się egzekwować swoje prawa. 4. Przekonujemy innych do „Konwencji Praw Dziecka”.	1. Zna i rozumie Pojęcia: norma, prawo, obowiązek, tolerancja, godność. 2. Dostrzega różnice między ludźmi i akceptuje je. 3. Rozróżnia dobro i zło w sytuacjach codziennych i odpowiednio reaguje. 4. Zna formy odmawiania innym. 5. Jest świadomy swoich praw. 6. Wie do kogo może zwrócić się o pomoc.
IV SP	<i>Dziecko wie jak komunikować się z rówieśnikami i dorosłymi.</i>	1. Uczymy się słuchać aktywnie. 2. Poznajemy zasady sprzyjające jasności wypowiedzi. 3. Uczymy się mówić co czujemy i rozumieć uczucia innych. 4. Uczymy się wyrażać prośby, sądy i oczekiwania.	1. Zna i stosuje w praktyce zasady aktywnego słuchania. 2. Potrafi jasno i konstruktywnie formułować odpowiedzi. 3. Używa komunikatu JA jako zwrotu przedstawiającego odczucia nadawcy. 4. Potrafi bezpośrednio i otwarcie wyrazić swoje prośby, sądy i oczekiwania.
V SP	<i>Uczeń zna swoje mocne i słabe strony.</i>	1. Obserwujemy swoje zachowania w różnych sytuacjach. 2. Poznajemy siebie z własnego doświadczenia i opinii innych. 3. Dostrzegamy świat własnych potrzeb i zasób swoich możliwości. 4. Potrafimy dokonać autoprezentacji.	1. Obserwuje własne zachowanie w różnych sytuacjach. 2. Ma świadomość swoich zalet i wad. 3. Dostrzega wpływ innych osób na kształtowanie osobowości i drogi życiowej, potrafi to prawidłowo ocenić. 4. Rozumie potrzebę krytycyzmu wobec wzorców proponowanych przez środki masowego przekazu. 5. Potrafi i chce się pozytywnie zaprezentować.

VI SP	<i>Uczeń potrafi planować działanie i przewidzieć jego efekty.</i>	1. Planujemy swój czas pracy. 2. Planujemy swój wypoczynek. 3. Kontroluję i oceniam swoją pracę.	1. Rozumie wagę wyznaczania celów, potrafi je określić i dążyć do ich osiągnięcia. 2. Ma poczucie sprawstwa. 3. Analizuje i modyfikuje swoje działanie w zależności od potrzeb. 4. Potrafi dokonywać samokontroli i samooceny.
I G	<i>Uczeń potrafi:</i> a) zorganizować swoją pracę szkolną i społeczną, b) wyeksponować efekty tej pracy.	1. Kontrolujemy i oceniamy własną pracę. 2. Planujemy formy ekspozycji własnych zainteresowań i dokonań.. 3. Organizujemy formę przekazu „szerokiej publiczności” planu działania oraz celów jakie chcemy osiągnąć. 4. Oceniamy pracę w odbiorze własnym i innych.	1. Uczeń potrafi zrozumieć wagę pracy własnej i innych. 2. Potrafi przekazać innym efekty własnej twórczości. 3. Potrafi dokonać oceny przez pryzmat odbioru własnego i innych.
II G	<i>Uczeń potrafi współdziałać ze środowiskiem lokalnym.</i>	1. Organizujemy spotkania z grupą rówieśniczą w środowisku lokalnym. 2. Organizujemy imprezę środowiskową z udziałem lokalnych organizacji i instytucji np.: a)Święto Ziemi, b)Noc Świętojańska, c)zbiórka darów - pomoc charytatywna.	1. Uczeń potrafi zainicjować spotkanie w określonej sprawie. 2. Uczeń potrafi zaplanować przebieg spotkania w oparciu o wspólne działanie. 3. Uczeń potrafi zaplanować wspólną realizację imprezy. 4. Uczeń czuje się odpowiedzialny za zamknięcie imprezy i jej podsumowanie.

III G	<i>Uczeń potrafi współdziałać z dorosłymi.</i>	1.Występujemy z inicjatywą na forum dorosłych; a)samorząd lokalny, b)organizacje dorosłych. 2.Przedstawiamy plan i formy współpracy z dorosłymi. 3.Przeprowadzamy rozmowy negocjacyjne.	1.Uczeń potrafi zgłosić wspólne inicjatywy młodych. 2.Uczeń potrafi w ogólnie przyjętych formach przeprowadzić rozmowę z dorosłymi. 3.Uczeń potrafi być partnerem dorosłych.
I T	<i>Uczeń potrafi działać w sytuacjach trudnych dla siebie i innych.</i>	1.Uczymy się rozpoznawać sytuacje trudne i stopniować ich trudności. 2.Poznajemy zasady działania w kryzysie. 3.Stres jako czynnik pobudzający działanie.	1.Umiejętność oceny sytuacji. 2.Znajomość zasad działania w podejmowaniu decyzji. 3.Znajomość pojęcia stres; przyczyny i skutki stresu.
II T	<i>Zasady komunikacji międzyludzkiej.</i>	1.Czy słowo jest jedynym środkiem komunikacji? 2.Poznajemy zasady komunikacji pozawerbalnej. 3.Poznajemy bariery komunikacji.	1.Uczeń potrafi mówić z nadawaniem komunikatu „JA”. 2.Uczeń potrafi sformułować swój kwestionariusz osobowy i przedstawić go osobom trzecim.

III T, IV T	<i>Ja – moje plusy i minusy; praca nad sobą.</i>	1. Poznajemy swoje wady i zalety. 2. Umiemy ocenić siebie. 3. Nabywamy umiejętności określania celów własnych.	1. Uczeń potrafi sformułować własne zalety i wady. 2. Uczeń ćwiczy umiejętność mówienia dobrze o innych. 3. Uczeń potrafi realistycznie ustalić cele bliskie i dalsze.
I ZSZ	<i>Uczeń znajduje swoje miejsce w nowej grupie społecznej.</i>	1. Poznajemy się przez tworzenie własnego portretu na tle grupy. 2. Dobieramy działania do talentów i możliwości własnych. 3. Określamy naszą grupę w szerokiej społeczności.	1. Umiejętność znalezienia swojego miejsca w nowej grupie społecznej. 2. Umiejętność nawiązywania nowych znajomości na zasadach kontraktu społecznego. 3. Znajomość zasad współistnienia społecznego.
II i III ZSZ	<i>Ja – moje plusy i minusy; praca nad sobą.</i>	1. Poznajemy swoje wady i zalety. 2. Umiemy ocenić siebie. 3. Nabywamy umiejętności określania celów własnych.	1. Uczeń potrafi sformułować własne zalety i wady. 2. Uczeń ćwiczy umiejętność mówienia dobrze o innych. 3. Uczeń potrafi realistycznie ustalić cele bliskie i dalsze.

X. Działania doraźne i okolicznościowe

- 1 Wszystkie działania wychowawcze szkoły mają na celu między innymi integrację młodzieży.
- 2 W zależności od ich zakresu (adresata) przyjmują formy: klasowe, wieloklasowe, ogólnoszkolne i otwarte.
- 3 Imprezy i uroczystości w zależności od przyjętej formy realizują cele wychowawcze szkoły.
- 4 Na poziomie klasy integracja dokonuje się poprzez realizację klasowego programu wychowawczego, który uwzględnia imprezy, uroczystości i wycieczki klasowe.
- 5 Dla danego rocznika na terenie szkoły organizuje się następujące działania:
 - dla klas pierwszych „otrząsiny” i „ślubowanie”,
 - dla klas drugich „półmetek” nauki szkolnej,
 - dla klas trzecich szkoły ponadgimnazjalnej studniówka.
6. Imprezy i uroczystości o zasięgu wieloklasowym, szkolnym i otwartym:
 - zabawa andrzejkowa,
 - jasełka,
 - spotkania opłatkowe,
 - spotkania z przedstawicielami środowisk twórczych,
 - spektakle teatralne klasy teatralnej,
 - uroczystości z okazji świąt państwowych.
7. Wszystkie podejmowane zadania i działania przebiegają zgodnie ze Statutem Szkoły i skorelowane są z procesem dydaktycznym.

XI. Zwyczaje i tradycje szkolne

Wyrazem kultywowania i podtrzymywania wypracowanych zwyczajów i tradycji szkoły jest odbywanie się w jej murach wielu szkolnych i środowiskowych wydarzeń. Do najważniejszych z nich należą:

- Imprezy integrujące zespoły klasowe, międzyklasowe i całą społeczność szkolną;
- Uroczystość rozpoczęcia i zakończenia roku szkolnego;
- Prowadzenie stałych stron internetowych dotyczących szkoły i kształcenia w Zespole Szkół;
- Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych: przedmiotowych, sportowych i kół zainteresowań;
- Szkolne turnieje sportowe;
- Udział uczniów w olimpiadach i konkursach przedmiotowych;
- Organizowanie dnia sportu;
- Organizowanie i prowadzenie współpracy ze szkołami zagranicznymi w ramach realizowania europejskich programów edukacyjnych, a także partnerskiej współpracy;
- Prowadzenie kroniki szkoły;

- Organizacja uroczystości jubileuszowych szkoły;
- Wyróżnienia rodziców za pracę na rzecz szkoły;
- Organizowanie „Dni Otwartych Drzwi” dla kandydatów do szkoły i ich rodziców;
- Organizacja „Dnia Ziemi” i akcji sprzątanie świata;
- Współorganizacja wydarzeń kulturalnych dla szkoły i środowiska lokalnego;
- Akcentowanie i wspieranie edukacji kulturalnej, samorządowej, zdrowotnej i opiekuńczej;
- Organizowanie wypoczynku letniego.

